

Invalidiliiton aluevaalitavoitteet 2022

YHDENVERTAISTA PALVELUA KAIKILLE

Aluevaalien keskeisin teema on riittävien ja oikea-aikaisten sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen turvaaminen alueen asukkaille heidän yksilölliset tarpeensa huomioiden. Vammaisten ihmisten yhdenvertaiseen kohteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Suomi on ratifioinut YK:n vammaisyleissopimuksen, joka on osa velvoittavaa lainsäädäntöä. Sopimuksen läpileikkaavina teemoina ovat esteettömyys ja vammaisten ihmisten osallisuus.

ESTEETTÖMÄT PALVELUT TURVATTAVA

Jokaisen on saatava tarpeensa mukaiset palvelut oikea-aikaisesti uusilla hyvinvointialueilla. Lähipalveluiden säilyttäminen on vammaisille ihmisille tärkeää. Digi- ja lähipalveluiden sekä keskitettävien palveluiden, kuten vammaisalan erityisosaamiskeskusten verkosto on suunniteltava siten, että ne vastaavat aidosti asukkaiden tarpeita ja ovat esteettömiä ja saavutettavia.

Vammaiset henkilöt käyttävät muitakin hyvinvointialueen palveluita kuin vammaispalveluita, joten kaikkien palveluiden esteettömyydestä ja saavutettavuudesta on huolehdittava yhdenvertaisuuden varmistamiseksi. Vammaiset henkilöt voivat olla myös työntekijöitä, yrittäjiä tai hyvinvointialueen päätöksentekijöitä eivätkä vain palveluiden käyttäjiä, jonka vuoksi jokaisella työpaikalla ja kaikissa julkisissa tiloissa on huolehdittava esteettömyyden ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Pelkkä esteetön rakennus ei riitä, vaan tarvitaan myös esteettömiä hoito-, tutkimus- ja kuvantamislaitteita.

Hoito- ja palveluketjujen on oltava ehjiä, resursseja on oltava riittävästi ja ennaltaehkäisevien palveluiden merkitys on tunnistettava. Vammaispalveluiden alibudjetointia ei pidä sallia ja henkilöstön riittävyys on kiinnitettävä huomiota työhyvinvoinnin ja asiakastytyväisyyden varmistamiseksi. Sote-alan työvoimapulaan on löydettävä ratkaisut ja työvoiman saatavuutta on parannettava mahdollisimman nopeilla toimenpiteillä.

Hyvinvointialueen suurempi väestöpohja luo uusia ja parempia mahdollisuuksia erityis- ja vähemmistöryhmien kuten vammaisten palvelu- ja hoitopolkujen turvaamiselle sekä alan erityisosaamisen vahvistamiselle. Yhtenäistettäessä kuntien erilaisia palvelu- ja resurssitasoja kattamaan koko hyvinvointialue on varmistettava, että taso on riittävän korkea, eikä yhtenäistämistä tehdä heikoimmin toimineen kunnan käytänteiden mukaisesti. Hyviä alueellisia tai paikallisia käytänteitä ei kannata poistaa. Palveluita yhtenäistettäessä on aina huomioitava, miten voidaan parhaiten toteuttaa asiakkaan etu. Tämä on erityisen tärkeää välttämättömään huolenpitoon liittyvien palvelu- ja tukitoimien kohdalla.

#YhdenvertaistaPalveluaKaikille
invalidiliitto.fi/vaalit

VAMMAISTEN IHMISTEN OSALLISUUS TAATTAVA

Kun palvelujen käyttäjät ovat mukana suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa, saadaan laajempi näkemys tarvittavista ratkaisuista. Hyvinvointialueen asukkaiden kuuleminen asioita valmisteltaessa edistää luottamuksen rakentumista. Lisäksi kuuleminen tuottaa parempia päätöksiä ja tehokkaampia palveluita ilman turhia kustannuksia. Vammaisten ihmisten kokemustietoa ja -osaamista kannattaa hyödyntää.

Kaikessa alueen päätöksenteossa on varmistettava, että vammaisilla ihmisillä on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa. Hyvinvointialueen vammaisneuvostolle on turvattava hyvät toimintaedellytykset, riittävät resurssit sekä vahva vaikuttamisen rooli. Sillä on oltava mahdollisuus tehdä esityksiä aluevaltuustolle. Vammaisneuvoston jäsenillä on oltava puhe- ja läsnäolo-oikeus hyvinvointialueen kaikissa lautakunnissa. Jokaiselle alueelle on perustettava vammaisasiamiehen virka edistämään vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden ja perusoikeuksien toteutumista.

YK:n vammaissopimusta on toimeenpantava kaikilla hallinnon tasoilla, myös alueellisesti ja paikallisesti. YK:n vammaiskomitea on suositellut, että vammaiset henkilöt on osallistettava myös alueellisella tasolla. Tämä tarkoittaa muun muassa toimintaympäristön esteettömyyden ja kuljetuspalveluresurssien varmistamista. Hyvinvointialueiden kaikilla hallinnonaloilla on vahvistettava YK:n vammaissopimuksen sisällön tuntemista.

JÄRJESTÖJEN JA YHDISTYSTEN TOIMINTAEDELLYTYKSET VARMISTETTAVA

Hyvinvointialueiden kannattaa huolehtia järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytysten turvaamisesta. Näin kansalaisjärjestökentän voimavarat niin palvelutuotannossa kuin asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistävän sekä osallisuutta vahvistavan toiminnan järjestäjänä ovat hyödynnettävissä jatkossakin. Alueilla on tärkeää tunnistaa järjestötyön moninaisuus ennaltaehkäisevistä korjaaviin palveluihin sekä vapaaehtoistoiminnasta palvelutuotantoon. Lisäksi hyvinvointialueille tarvitaan selkeät rakenteet ja yhdessä sovitut toimintatavat järjestöyhteistyön suunnitelmalliseen toteuttamiseen.

Yhdistysten rooli jäsentensä edustajina ja asiakasnäkökulman esiintuojana on tärkeä. Hyvinvointialueella on oleellista tunnistaa myös järjestöissä oleva vahva ammatillinen osaaminen oman kohderyhmänsä kysymyksissä. Järjestöjen ja hyvinvointialueiden vahvaa kumppanuutta ja yhteistyötä tarvitaan alueen asukkaiden hyväksi.

#YhdenvertaistaPalveluaKaikille
invalidiliitto.fi/vaalit

